

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7B
105 Reykjavík

Dalvík 14.febrúar.2024

Efni: Umsögn um matsáætlun fyrir áform um landfyllingu og höfn við Dysnes í Hörgársveit

Dalvíkurbyggð hefur mótttekið erindi Skipulagsstofnunar dags. 27.nóvember 2023 þar sem farið er fram á umsögn sveitarfélagsins um matsáætlun fyrir áform Hafnasamlags Norðurlands um uppbyggingu landfyllingar og hafnar við Dysnes í Hörgársveit.

Óskað er eftir afstöðu Dalvíkurbyggðar til þess hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati fyrirhugaðrar framkvæmdar og hvaða þáttum, ef einhverjum, sveitarfélagið telur að gera þurfi frekari skil.

Það er álit Dalvíkurbyggðar að vel sé gerð grein fyrir forsendum vinnu við umhverfismat framkvæmdarinnar fyrir þá matsþætti sem tilgreindir eru í matsáætlun.

Að mati Dalvíkurbyggðar mætti fjalla um hugsanleg áhrif á samgöngur og umferðarpunga á Ólafsfjarðarvegi, bæði á framkvæmdatíma og rekstrartíma framkvæmdarinnar.

Þá telur Dalvíkurbyggð jafnframt æskilegt að fjallað verði um hugsanleg áhrif af tengingu framkvæmdasvæðis við Dalvíkurlínu 2 á afhendingaröryggi raforku til sveitarfélagsins.

Virðingarfyllst,



María Markúsdóttir
Skipulagsfulltrúi

Skipulagsstofnun
Jón Smári Jónsson
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 1. febrúar 2024
UST202311-292/R.K.
10.05.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - Matsáætlun - Dysnes - landfylling og höfn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 26. nóvember sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda tillögu að matsáætlun fyrir landfyllingu og höfn í Dysnesi, Hörgársveit.

Framkvæmdarlýsing

Í greinagerð kemur fram að Hafnarsamlag Norðurlands bs. áformar uppbyggingu hafnar og landfyllingar við Dysnes í Hörgársveit í samræmi við gildandi deiliskipulag svæðisins. Hafnarsvæðið er metið sem megin forsenda uppbygginu á atvinnu og hafnarstarfsemi við Dysnes. Framkvæmdin felur í sér gerð athafnasvæðis fyrir höfnina og framkvæmdir við hafnarkant og ölduvarnir á landfyllingu sem verður umlukin stálþili. Framkvæmdinni verður skipt upp í 5 bygginaráfangi yfir 6-8 ára tímabil og mun efnaspörf vera í heild um 1,8 milljón m³ af efni sem ýmist verður tekið af hafsbotni eða úr nærliggjandi starfandi námum.

Starfsleyfi, leiðbeinandi reglur og önnur lög

Í kafla 1.6 í matsáætluninni er fjallað um tilskilin leyfi en þar vantar tilvísun í lög nr. 7/1998 um hollusthætti og mengunarvarnir vegna starfsleyfis fyrir starfsemina sem og reglugerð 1400/2020 um mengaðan jarðveg. Umhverfisstofnun vekur jafnframt athygli á að móttaka og endurnýting úrgangs er starfsleyfisskyld til heilbrigðiseftirlits skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.

Í kafla 3.3. matsáætluninni er fjallað um efnispörf og öflun. Þar kemur fram að áætlað sé að nota efni úr sjó í landfyllinguna og skal þá fylgja leiðbeinandi reglum um meðferð dýpkunarefna á heimasíðu Umhverfisstofnunar, sem m.a. fjalla um þær rannsóknir sem fara þurfa fram á efninu til að meta viðeigandi ráðstöfun og meðhöndlun þess.

Vernduðsvæði og náttúruvætti

Fyrirhugað framkvæmdasvæði er í námunda við tvö friðlýst náttúruvætti í Eyjafirði, annarsvegar Hverastryta á botni Eyjafjarðar, norður af Arnarnesnöfum, friðlýst sem náttúruvætti með augl. í Stj.tíð.B. nr. 510/2007 og hinsvegar Hverastrytur á botni Eyjafjarðar, friðlýst sem náttúruvætti með augl. í Stj.tíð.B. nr. 249/2001.

Skv. 48. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013 má friðlýsa einstaka náttúrumyndanir sem ástæða þykir til að varðveita sökum fræðilegs gildis, fegurðar eða sérkenna og kallast þær náttúruvætti. Náttúruvætti geta t.d. verið fossar, eldstöðvar, hellar og drangar, svo og fundarstaðir steingervinga, sjaldgæfra steinda, bergtegunda og berggerða, eða lífræn

fyrirbæri sem eru einstök og skera sig úr umhverfinu. Friðlýsingin skal jafnframt ná til svæðis kringum náttúrumyndanirnar sem nauðsynlegt er til þess að þær fái notið sín.

Fyrirhuguð er mikil efnistaka í sjó sem mun óhjákvæmilega valda uppþýrlun á fínefni og öðru gruggi.

Fjalla ætti um áhrif framkvæmdarinnar á nærliggjandi náttúruvætti í hafsbotni í umhverfismati framkvæmdarinnar.

Ekki langt frá framkvæmdasvæðinu eru Hörgárósar en hluti svæðisins hefur verið friðlýstur sem Krossnesborgir m.a vegna þess að svæðið er verndaður varpstaður fjölda fuglategunda. Hörgárósar nr. 506 er lýst sem ósasvæði Hörgár ásamt Gáseyri. Á svæðinu eru tjarnir, flæðimýrar og strandgróður og mikið fuglalíf.

Vinsun umhverfisþátta

Umhverfisstofnun telur að ekki séu færð nægilega góð rök fyrir vinsun umhverfisþátta sem skoða á í umhverfismatinu. Í greinagerð segir að út frá tiltækum gögnum sé ekki þörf á að skoða umhverfisþáttin fuglalíf. Hvergi kemur fram hver þessi tiltæku gögn eru. Ekki langt frá svæðinu eru Hörgárósar en hluti svæðisins hefur verið friðlýstur sem Krossnesborgir, m.a vegna þess að svæðið er verndaður varpstaður fjölda fuglategunda. Hörgárósar nr. 506 er lýst sem ósasvæði Hörgár ásamt Gáseyri. Á svæðinu eru tjarnir, flæðimýrar og strandgróður og mikið fuglalíf. Umhverfisstofnun telur að skoða eigi matsþáttin fuglalíf í mati á umhverfisáhrifum.

Jafnframt er tekið fram að hljóðvist á svæðinu sé talin góð í dag og byggðar verði hljóðmanir í grennd við bæinn Litla-Hvamm til að bæta hljóðvist þar. Umhverfisstofnun telur að rétt væri að gera grein fyrir umhverfisþættinum hljóðvist í mati á umhverfisáhrifum. Í greinagerð er vísað til þess að ekki séu til neinar upplýsingar um núverandi hljóðvist á svæðinu og því fær stofnun ekki séð hvernig hægt er að vinsa umhverfisþáttin frá án fyrirbyggjandi upplýsinga. Framkvæmdin og uppbygging hafnar og athafnasvæðis kemur að öllum líkinum til með að breyta núverandi hljóðvistar ástandi.

Í greinagerð kemur einnig fram að umhverfisþátturinn mengun verði ekki skoðaður í umhverfismati framkvæmdarinnar. Hvergi eru færð rök fyrir vinsun á þeim umhverfisþætti. Eðli framkvæmdarinnar kemur til með að þurfa stórtækar vinnuvélar, aðgang að eldsneyti og er þá ótalið sú mögulega mengun sem getur orðið við fyrirhugaða hafnarstarfsemi. Það er mat Umhverfisstofnunar að gera skuli grein fyrir þeirri mengun sem getur orðið við framkvæmdina.

Stjórn vatnamála

Stefnumörkunar vatnaáætlunar 2022 - 2027 er ekki nægilega gætt í matsáætluninni, en samkvæmt 28. gr. laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála skulu opinberar áætlanir á vegum stjórnvalda, svo sem vegna skipulagsmála, náttúruverndar, orkunýtingar og samgangna vera í samræmi við þá stefnumörkun um vatnsvernd sem kemur fram í vatnaáætlun. Gera þarf grein fyrir vatnaáætlun og áhrifum framkvæmdarinnar á þá stefnumörkun sem er sett fram í vatnaáætlun og lögum um stjórn vatnamála. Gera þarf m.a. grein fyrir þeim áhrifum sem framkvæmdirnar kunnu að hafa á viðkomandi vatnshlot, hvort hætta sé á því að ástandi þeirra muni á einhvern hátt hnigna og hvort þau munu standast þau umhverfismarkmið sem

hafa verið sett fyrir þau samkvæmt vatnaáætlun. Áhrifamatið þarf að uppfylla kröfur laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og reglugerðar nr. 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun. Samkvæmt vatnaáætlun má ástandi vatnshlota ekki hnigna, hvorki varanlega né tímabundið.

Beðist er velvirðingar á því hve dregist hefur að svara erindi þessu.

Virðingarfyllst,

Ríkey Kjartansdóttir

Sérfræðingur

Halla Einarsdóttir

teymisstjóri

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 REYKJAVÍK

Reykjavík, 3. janúar 2024
Tilvísun: OS2023110091
Skjalnúmer: 406877

Efni: Matsáætlun um fyrirhugaða höfn og landfyllingu á Dysnesi í Hörgársveit

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dags. 27. nóvember 2023, þar sem óskað er umsagnar Orkustofnunar um matsáætlun vegna áforma um landfyllingu og gerð hafnar við Dysnes í Hörgársveit, í samræmi við ákvæði 2. mgr. 21. gr. laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana, nr. 111/2021 (umhverfismatslaga). Samkvæmt lýsingu í framlögðum gögnum er m.a. gert ráð fyrir umtalsverðri efnistöku úr sjó, vatnsveitu til hafnarsvæðis, rafveitu og margvíslegum framkvæmdum á og við fyrirhugað hafnarsvæði, þ.m.t. vegagerð.

Í erindinu er óskað eftir því að Orkustofnun fjalli um hvort stofnunin, út frá sínu starfssviði, hafi athugasemdir við það hvernig framkvæmdaraðili hyggst vinna að umhverfismati framkvæmdarinnar svo sem um skilgreiningu valkosta, gagnaöflun, úrvinnslu gagna, umhverfismat og framsetningu umhverfismatskýrslu. Einnig, ef á skortir, hvaða atriðum hún telji að gera þurfi frekari skil eða höfð verði sérstaklega í huga við umhverfismat framkvæmdarinnar. Þá er óskað eftir því að Orkustofnun geri grein fyrir þeim leyfum sem eru á starfssviði stofnunarinnar og framkvæmdin er háð.

Orkustofnun bendir á að samkvæmt 1. gr. laga um eignarrétt íslenska ríkisins að auðlindum hafsbotnsins, nr. 73/1990 (hér eftir hafsbotnslög) er íslenska ríkið eigandi allra auðlinda á, í eða undir hafsbotninum utan netlaga og svo langt sem fullveldisréttur Íslands nær samkvæmt lögum, alþjóðasamningum eða samningum við einstök ríki. Þá má, skv. 2. gr. hafsbotnslaga, enginn leita að efnum til hagnýtingar á, í eða undir hafsbotninum utan netlaga nema að fengnu skriflegu leyfi Orkustofnunar. Sömuleiðis er óheimilt að taka eða nýta efni af hafsbotni eða úr honum nema að fengnu skriflegu leyfi stofnunarinnar skv. 3. gr. laganna.

Orkustofnun bendir jafnframt á, ef þannig verður ákveðið sbr. umfjöllun aftar í þessari umsögn, að nýting grunnvatns er óheimil án leyfis Orkustofnunar skv. 6. gr. laga um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu, nr. 57/1998 (hér eftir auðlindalög). Sömuleiðis fer stofnunin með leyfisveitingarvald fyrir veitingu vatns úr farvegi, breytingu á vatnsbotni, straumstefnu, vatnsmagni eða vatnsflæði, veitingu vatns af einni fasteign á aðra, stíflun og miðlun vatns með vísan til 7., 68., 75. og 78. gr. vatnalaga, nr. 15/1923, sbr. þó ákvæða laga um lax- og silungsveiði, nr. 61/2006. Framkvæmdir þær sem lýst er í matsáætlun geta verið háðar einu eða fleiri ákvæðum þessara laga.

Framangreind lagaákvæði afmarka stjórnsýslulega aðkomu Orkustofnunar að umræddri framkvæmd og lýtur því eftirfarandi umsögn stofnunarinnar einungis að þeim efnispáttum fyrirspurnarinnar er varða starfssvið Orkustofnunar.

Orkustofnun hefur kynnt sér tilkynnt áform og lýsingar fyrirhugaðra framkvæmda og áformaðar áherslur í umhverfismati framkvæmdarinnar. Bendir stofnunin á að fyrirhuguð efnistaka af hafsbotni, eða allt að 1,8 milljón m³, er matsskyld framkvæmd ein og sér, sbr. tölulið 2.01 í 1. viðauka umhverfismatslaga. Vekur stofnunin athygli á því að umfjöllun um þann hluta framkvæmdar er takmörkuð og skortir allnokkuð á efnisþætti umhverfismats sem hefðbundið er að fjallað sé um í slíkum framkvæmdum, þ.m.t. um hljóðvist, um áhrif á lífríki s.s. farleiðir fiska, einkum lax, og skautað er létt yfir aðra þætti s.s. fyrirhugaða efnistökuáferð og gruggmyndun, um fornminjar, og hvort og þá hvaða önnur starfsemi sé á eða í grennd við fyrirhugað efnistökusvæði. Þá skortir á upplýsingar um gerð og eiginleika sets, umfang og magn efnis á því svæði sem tilgreint er.

Ekki liggja fyrir rannsóknir á efni því sem fyrirhugað er að nýta og ekki hefur verið sótt um leyfi Orkustofnunar til rannsókna á efni því sem hér er tilgreint. Ekki er því vitað á hvaða grunni talið er að efnið henti til landfyllingar, enda fylgir tilvitnað minnisblað þar að lútandi ekki með gögnum máls. Að öllu jöfnu er gnægð lausra jarðefna í fjörðum landsins, hvort sem það eru hjallar ofan sjávarmáls sem bera vitni um hærri sjávarstöðu í lok síðustu ísaldar, árset, jökulættað set ýmiskonar eða sjávarset við núverandi strandlínur ellegar á hafsbotni. Hins vegar er ekki hægt að fullyrða um að á hverjum stað sé að finna hinar mismunandi setgerðir, þ.m.t. með tilliti til kornastærðar, kornastærðardreifingar, berggerðar og annarra efniseiginleika sem afmarka hina mismunandi notkunarmöguleika efnis.

Það er því eðli ábyrgðar notkunar lausra jarðlaga á landi sem og af hafsbotni að efni sé nýtt á þann hátt sem það hentar best, og að hágæðaeefni sé ekki notað í framkvæmdir þar sem efniseiginleikar skipta litlu máli, nema að vel athuguðu máli. Orkustofnun telur því mikilvægt, áður en haldið er lengra í áformum um hafnargerð, að kannað sé hvort, hvar og hversu aðgengilegt hentugt efni sé að finna. Á þeim grunni megi hefja mat á áhrifum efnistöku, sbr. framanritað, þ.m.t. valkostagreiningu sem m.a. byggir á eiginleikum efnis eftir því sem við á.

Samkvæmt kafla 2.3.1 í matsáætlun er gert ráð fyrir að neysluvatn fyrir svæðið verði mögulega sótt í Hofsskarð eða á Hörgáreyrar. Vatn til iðnaðarnota og eldvarna verði sótt í sömu vatnstökusvæði eða aðrar lausnir fundnar, allt eftir þörfum og uppbyggingu. Orkustofnun bendir á að á hvorugum staðnum er skráð vatnsból í gögnum stofnunarinnar, né á aðalskipulagi sveitarfélagsins. Athuga ber hvort sækja þurfi um nýtingarleyfi skv. auðlindalögum til töku grunnvatns.

Samkvæmt lýsingu í matsáætlun er áformað að hafa vegtengingu til svæðisins beint af Dalvíkurvegi í stað Bakkavegar. Ekki er þó tilgreint hvar sá vegur er áformaður og því liggur ekki fyrir hvort sú vegagerð kalli á framkvæmdir á eða í Pálmholtslæk, þ.m.t. hvort veita þurfi vatni úr farvegi, breyta vatnsbotni, straumstefnu, vatnsmagni eða vatnsflæði, tímabundið eða til frambúðar.

Orkustofnun bendir einnig á mikilvægi þess að fyrir nýja hafnaraðstöðu sé gert ráð fyrir góðum raftengingum enda verður að gera ráð fyrir orkuskiptum í tengslum við hafsækna starfsemi og siglingar. Kanna þarf burðar- og afhendingargetu tilgreindra raforkuvirkja og haga skipulagi hafnarsvæðis á þann hátt að það hefti ekki orkuskipti. Ekki er sjáanlegt í framsettum gögnum, né í greinargerð með deiliskipulagi fyrir svæðið hvort svo hafi verið gert.

Að öðru leyti gerir Orkustofnun ekki athugasemdir við framlagða matsáætlun landfyllingar og hafnar við Dysnes í Hörgársveit.

Virðingarfyllst,
f.h. Orkustofnunar

Kristján Geirsson
sviðsstjóri
Sjálfbær auðlindanýting
Rafræn undirskrift

2311012 - Sveitarstjórn Hörgársveitar - tilkynning um afgreiðslu

Til : Skipulagsstofnun - SLS; Jón Smári Jónsson - SLS
Frá : Skipulags- og byggingarfulltrúi Eyjafjarðar <sbe@sbe.is>
CC : vigfus; Snorri Finnlaugsson;
Heiti : 2311012 - Sveitarstjórn Hörgársveitar - tilkynning um afgreiðslu
Málsnúmer : 202307114
Málsaðili : Hafnasamlag Norðurlands
Skráð dags : 25.01.2024 00:00:00
Höfundur : Skipulags- og byggingarfulltrúi Eyjafjarðar <sbe@sbe.is>

Some people who received this message don't often get email from sbe@sbe.is. [Learn why this is important](#)

Góðan dag.

Sveitarstjórn Hörgársveitar fjallaði um erindi þitt á fundi sínum 25. janúar 2024.

Eftirfarandi er bókun úr fundargerð:

c) Í lið 4, Dysnes, landfylling og höfn – mat á umhverfisáhrifum – umsagnarbeiðni (2311012)

Hafnasamlag Norðurlands bs. áformar uppbyggingu á hafnarsvæði við Dysnes samkvæmt samþykktu deiliskipulagi. Matsáætlun vegna mats á umhverfisáhrifum er nú í kynningu og hefur Skipulagsstofnun óskað umsagnar Hörgársveitar um matsáætlunina sem lögð var fram og unnin af Mannvit í nóvember 2023.

Sveitarstjórn samþykkti að gera ekki athugasemd við matsáætlunina á þessu stigi.

Þetta tilkynnist hér með.

Ása Dóra Finnbogadóttir

Fulltrúi hjá Skipulags- og byggingarfulltrúa Eyjafjarðar bs.

Skólatröð 9, 605 Akureyri

S: 463 0621

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Hafnarfjörður, 28.12 2023
2023-11-0355
JPJ

Málefni: Umsagnabeiðni, Dysnes, landfylling og höfn, nr. 0944/2023: Kynning matsáætlunar (Mat á umhverfisáhrifum)

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar þann 27. Nóvember 2023, þar sem óskað er eftir umsögn Hafrannsóknastofnunar vegna kynningu matsáætlunar um Dysnes, landfyllingu og höfn. Hafrannsóknastofnun minnir á að taka skuli til greina lög um stjórn vatnamála (lög nr. 36/2011) við mat á umhverfisáhrifum. Að öðru leyti eru ekki gerðar athugasemdir við matsáætlunina.

F.h. Hafrannsóknastofnunar, rannsókn- og ráðgjafarstofnun hafs og vatna,



Jónas Páll Jónasson, sviðsstjóri botnsjávarsviðs

**Skipulagsstofnun**

Borgartún 7b
105 Reykjavík

Dysnes landfylling og höfn, matsáætlun, umsögn

Yðar tilvísun: 944/2023

Vegagerðin hefur farið yfir matslýsingu fyrir Dysnes, landfyllingu og höfn skv. tölvupósti dags. 27.11.2023.

Hönnun þjóðvega og tenginga við þjóðvegi þarf að vera í samráði við og með samþykki Vegagerðarinnar. Sækja þarf um leyfi til Vegagerðarinnar fyrir öllum framkvæmdum og mannvirkjum innan veghelgunarsvæðis.

Í kaflanum *1.6 Matsskylda og leyfismál* vantar að taka fram að leyfi Vegagerðarinnar þarf fyrir tengingum við vegi og öllum framkvæmdum innan veghelgunarsvæðis.

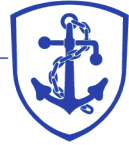
Síða 1 / 1

Vegagerðin
Suðurhraun 3
210 Garðabær
+354 522 1000
vegagerdin.is

vegagerdin
@vegagerdin.is

Virðingarfyllt
f.h. Vegagerðarinnar
Magnús Björnsson

Undirskrift



Skipulagsstofnun
Laugavegi 166
150 Reykjavík

Reykjavík 22. desember 2023

Tilvísun: 2311088/0.7.2

Efni: Umsögn Landhelgisgæslu Íslands um mál nr. 0941/2023 Dysnes, landfylling og höfn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar frá 27. nóvember 2023 þar sem óskað er eftir umsögn Landhelgisgæslu Íslands um mál nr. 0941/2023, Dysnes, landfylling og höfn, kynning matsáætlunar (Mat á umhverfisáhrifum).

Varðandi verkefnið vill Landhelgisgæsla Íslands koma því á framfæri að því er varðar siglingaöryggi þá er siglingaleiðin um Eyjafjörðinn djúp og hrein og ágætlega merkt með vitum og duflum til siglingaleiðsagnar.

Rétt er að geta þess að þar sem gera má ráð fyrir umferð erlendra skipa til fyrirhugaðrar hafnar í Dysnesi, þar sem skipstjórnarmenn eru ókunnir staðháttum, þá er mikilvægt að gæta þess að hafnarmannvirki séu vel merkt með sjómerkjum sem og mögulegar siglingahættur í siglingaleið til hafnarinnar og í nágrenni við hana.

Landhelgisgæsla Íslands veitir fúslega frekari upplýsingar um málið sé eftir því leitað.

Virðingarfyllst,

Guðriður Margrét Kristjánsdóttir
Yfirlögfræðingur



Minjastofnun
Íslands

The Cultural
Heritage Agency
of Iceland

Minjavörður Norðurlands
eystra

Borgum v/Norðurslóð
600 Akureyri

(354) 570 13 15
(354) 832 17 00

www.minjastofnun.is
Kennitala: 440113-0280

Sædis Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands
eystra
saedis@minjastofnun.is

Skipulagsstofnun
Jón Smári Jónsson

Akureyri 19. desember 2023
MÍ202312-0023/ 6.07 / S.G.

Umsögn um matsáætlun vegna fyrirhugaðs umhverfismats á Dysnesi í Hörgársveit.

Erindi barst gegnum skipulagsgátt þar sem Skipulagsstofnun óskar eftir umsögn Minjastofnunar Íslands um matsáætlun framkvæmdar er varðar landfyllingu og höfn á Dysnesi.

Hafnasamlag Norðurlands bs. áformar uppbyggingu á hafnarsvæði við Dysnes samkvæmt samþykktu deiliskipulagi. Tilkoma hafnarsvæðisins er metin sem megin forsenda fyrir uppbyggingu atvinnu- og hafnarstarfsemi á landi við Dysnes og grunnstoð starfsemi hafnarinnar til lengri tíma litið. Gera má ráð fyrir að framkvæmdinni verði skipt upp í allt að fimm uppbyggingaráfanga og gæti heildar tímarammi framkvæmda verið allt að 6-8 ár. Stærð hafnarsvæðis er um 52 ha og athafna- og iðnaðarsvæði er um 34 ha að stærð.

Fjallað er um fornleifar í kafla 5.5. Hér á eftir koma athugasemdir Minjastofnunar við kynningu matsáætlunar.

Innan framkvæmdasvæðisins eru fornleifar sem fundust sumarið 2017 og voru ekki skráðar við fornleifaskráningu árið 2016. Þær þarf að rannsaka frekar. Fyrst þarf að mæla þær upp af fornleifafræðingum og í kjölfarið þarf Minjastofnun að leggja mat á áhrif framkvæmdanna á minjarnar og leggja til mótvægisáðgerðir þar sem við á.

Eftirfarandi skýrslur vantar inná listann yfir fyrirliggjandi gögn:
Stefán Ólafsson 2016, *Deiliskráning við Dysnes*. FS615-16021, Reykjavík.

Roberts, Howell M. 2017, *Fornleifauppgröftur á Dysnesi við Eyjafjörð 2017. Fyrri áfangi með enskri samantekt*, FS663-17121, Reykjavík

Roberts, Howell M.og fl. 2018 *Kumláteigur á Dysnesi við Eyjafjörð: Framvinduskýrsla* FS680-17122, Reykjavík

Adolf Friðriksson, Hildur Gestsdóttir, Rúnar Leifsson og Guðrún Alda Gísladóttir 2013, *Fornleifarannsókn á Kumlholti á Galmaströnd í Eyjafirði 2006*, FS467-06451, Reykjavík.

Í umsögn Minjastofnunar um deiliskipulag að Dysnesi sem skrifuð var í kjölfar fornleifaskráningar svæðisins (MÍ201610-0005/ 6.09 / R.L.) dagsett 5. október 2016 var farið frammá fornleifarannsóknir sem framkvæmdar voru sumarið 2017 eftir að deiliskipulagið var samþykkt og þarf að uppfæra kafla 5.5.2 miðað við þessar niðurstöður.

Helstu niðurstöður voru þessar:

- Fornleif EY-071:011, 012 og 22 þar fundust engar sýnilega mannvistaleyfar.
- EY-071:026 tóftin var fullrannsókuð
- EY-071:049 – Rannsóknin skar ekki úr um með fullri vissu að ummerkin væru manngerð, en ekki var gerð krafa um frekari rannsókn
- EY-071:009 Kumlateigur. Við rannsókn komu í ljós leifar af stórum kumlateig, með a.m.k. sex gröfum og haugum. Þar af reyndust a.m.k. tvær grafanna vera bátakuml.

Í kafla 2.4 um verndarsvæði er sérstaklega rætt um kumlateigana tvo sem eru innan skipulagssvæðisins. Rannsókn er lokið á öðrum staðnum, sjá hér að ofan, en hinn er númer EY-071:013 í skráningarskýrslu frá 2016. Þar fór fram lítil rannsókn árið 2006 sem staðfesti að þar eru kuml, en að öðru leiti er staðurinn óraskaður og órannsakaður. Ekki eru fyrirhugaðar framkvæmdir á þeim minjastað og er hann merktur sérstaklega á skipulagsuppdrættinum.

Í kafla 3.4.1 Samgöngur segir að fallið hafi verið frá því að aðal aðkoma verði frá Bakkavegi og gert sé ráð fyrir nýjum hafnarvegi. Einnig segir að rafmagnsstrengur verði lagður frá Dalvíkurlínu að Dysnesi til að tengja svæðið við rafmagn. Þegar staðsetning Dalvíkurlínu og nýs vegar verður ljós þarf Minjastofnun að meta þörfina á skráningu á þeim svæðum.

Minjastofnun Íslands gerir ekki frekari athugasemdir á þessu stigi.

Virðingarfyllst,

Sædís Gunnarsdóttir

Sædís Gunnarsdóttir
Minjavörður Norðurlands eystra

Skipulagsstofnun
Jón Smári Jónsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 18. desember 2023
Málsnúmer: 202311-0053
LA

Efni: Umsögn um matsáætlun vegna landfyllingar og hafnar við Dysnes, Hörgársveit

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsgátt, dags. 27. nóvember 2023, þar sem Skipulagsstofnun óskar eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um matsáætlun framkvæmdar er varða landfyllingu og höfn.

Tilgangur verkefnisins er að hefja uppbyggingu á hafnarsvæði Dysnes í samræmi við skipulag svæðisins. Uppbyggingin felur í sér gerð athafnasvæðis fyrir höfnina og framkvæmdir við hafnarkant og ölduvarnir á landfyllingu sem verði umlukin stálþili. Gera má ráð fyrir að framkvæmdinni verði skipt upp í allt að fimm uppbyggingaráfanga og gæti heildar tímarammi framkvæmda verið allt að 6-8 ár. Stærð hafnarsvæðis er um 52 ha og athafna- og iðnaðarsvæði er um 34 ha að stærð.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér matsáætlunina og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri:

Fjalla þarf um möguleg áhrif framkvæmda á svæði á náttúruminjasrá sem eru í nálægð framkvæmdasvæðisins. Þetta eru:

- Tvö friðlýst svæði, náttúruvætti, í hafi. Þetta eru hverastrýtur á botni Eyjafjarðar, norður af Arnarnesnöfum. (Stj.tíð.B. nr. 510/2007) og hverastrýtur á botni Eyjafjarðar (Stj.tíð.B. nr. 249/2001).
- Svæði á náttúruminjasrá Hörgárósar nr. 506 sem aðrar náttúruminjar (C-hluti). Náttúruminjasvæðið nær yfir ósasvæði Hörgár ásamt Gáseyri neðan bæjanna Óss og Skipalóns með fjörum og grunnsævi. Svæðið er tilnefnt fyrir tjarnir, flæðimýrar og strandgróður. Mikið fuglalíf. Rústir forns verslunarstaðar. Við Hörgárósa eru miklar leirur sem hafa hátt alþjóðlegt verndargildi og njóta sérstakrar verndar skv. lögum um náttúruvernd.

Efnisþörf framkvæmdarinnar verður mjög mikil og er gróflega áætluð um 1,8 milljón m³. Helst er horft til efnistöku af hafsbolti í nálægð við framkvæmdasvæðið en einnig á hafsvæði norðan við framkvæmdasvæðið, um 250 m utan við Bakkeyri. Þá eru nefndar efnisnámur á landi sem koma til greina, aðallega til námuvinnslu á stórgrýti til uppbyggingar á hafnarmannvirkja. Náttúrufræðistofnun gerði úttekt á jarðlögum svæðisins árið 1990 sem sýndu að undir mólendinu í Dysnesi er allnokkur jarðvegsþykkt með jökulruðningi í botni sem er óvenju ríkur af fínefnum, líklega leir. Vegna þessa er efnið ekki frostfrítt og ekki góð undirstaða fyrir byggingar (HGP 1990).



Efnistaka í hafi hefur gífurleg mikil umhverfisáhrif á lífríki sjávar, og raskar búsvæðum botndýra. Í umhverfismati þarf að koma fram hvort fyrirhuguðu námasvæði séu t.d. hrygningarsvæði, uppeldisstöðvar sjávarlífvera eða mikilvæg fæðusvæði fyrir aðrar lífverur. Kanna þarf áhrif efnistökkunnar á lífríki hafsbotsins, á fuglalíf og þá sérstaklega sjófugla og hvort fæðustöðvar þeirra séu í eða við efnistökusvæðin.

Mikilvægt er að draga sem mest úr gruggmengun við efnistöku til að minnka áhrif þess á lífríki þ.m.t. í vatnsbolnum. Gruggmengun getur einnig truflað fæðunám sjófugla. Vegna þessa er þörf á að gera grein fyrir hafstraumum utan við Dysnes til að átta sig á mögulegri dreifingu gruggs í hafi.

Náttúrufræðistofnun telur mikilvægt að fylgst sé með efnistöku á hafsbotni og leggur til að reglulega séu gerðar fjölgeislasmælingar af efnistökusvæðum þannig að unnt sé að meta umfang og áhrif þeirra. Sækja þarf um leyfi hjá Orkustofnun vegna efnistöku á hafsbotni.

Kanna þarf gróður og vistgerðir, þ.m.t. strandgróður og strandvistgerðir, á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði, en um er að ræða mólendi/votlendi, sjávarbakki/malarströnd og strandsvæði.

Í matsáætlun kemur fram að fuglalíf, hljóðvist og mengun séu umhverfisþættir sem ekki verða skoðaðir frekar fyrir mat á umhverfisáhrifum, þar sem áhrif framkvæmda á þá séu talin engin eða óveruleg. Náttúrufræðistofnun getur ekki tekið undir þetta og telur mikilvægt að skoða þessa umhverfisþætti fyrir mat á umhverfisáhrifum.

Gert er ráð fyrir að umfjöllun um fuglalíf verði út frá tiltækum gögnum en ekki kemur fram hver þessi tiltæku gögn eru. Kanna þarf fuglalíf á mólendi/votlendi svæðisins sem fer undir athafna- og iðnaðarsvæði. Gera þarf grein fyrir sjófuglum og mögulegum fæðustöðvum við strandlengju Dysness, eins og áður hefur komið fram. Einnig þarf að skoða möguleg áhrif framkvæmda á Hörgárósa sem eru á náttúruminjasrá m.a. vegna fugla.

Ekki kemur skýrt fram í matsáætlun hverskonar starfsemi er fyrirhuguð á hafnar-, iðnaðar- og athafnasvæðunum, sem getur skipt máli varðandi mengun og áhrif þess á lífríki.

Fram kemur að draga á úr hljóðmengun með mótun lóðar og landslags og á hönnunarstigi verður hugað að aðgerðum sem snúa að notkun umhverfissvænna hljóðlausna og hátæknibúnaðar. Vissulega verður allmikil hljóðmengun meðan á framkvæmdum stendur en hún verður einnig eftir að starfsemi er hafin á hafnarsvæðinu. Gera þarf grein fyrri hljóðmengun vegna starfsemi svæðisins.

Gera þarf grein fyrir ljósmengun og ásýndarbreytingum við Dysnes eftir að framkvæmdum er lokið.

Gera þarf grein fyrir vegtengingum frá Ólafsfjarðarvegi við nýtt hafnar-, iðnaðar- og athafnasvæði á Dysnesi og ætti nýr vegur að vera hluti af matsáætlun framkvæmdar.

Náttúrufræðistofnun Íslands gerir ekki frekari athugasemdir en áskilur sér rétt til að koma að athugasemdum á síðari stigum málsins.



Virðingarfyllst,

Lovísa Ásbjörnsdóttir

Lovísa Ásbjörnsdóttir
jarðfræðingur, Náttúruverndarsvið

Heimild: Halldór G. Pétursson, 1990. Byggingarefni í nágrenni Dysness. Skýrsla 7. Unnið fyrir
Iðnþróunarfélag Eyjafjarðar. [<https://utgafa.ni.is/skyrslur/1990/NN-skyrsla7.pdf>]



Mál nr. 0944/2023 í Skipulagsgátt

Vegna: Máls nr. 0944/2023, Dysnes, landfylling og höfn (Kynning tillögu að áætlun)

Athugasemd:

Samgöngustofa gerir ekki athugasemdir við matsáætlun vegna fyrirhugaðs mats á umhverfisáhrifum.

Höfundur: Halldór Zoéga/halldor.zoega@samgongustofa.is

Sent inn þann: 01.12.2023 , **Fyrir hönd:** Samgöngustofa



Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

5. desember 2023

Dysnes, landfylling og höfn *Umsögn um matsáætlun*

Með tölvupósti frá Skipulagsgáttinni þann 27. nóvember sl. óskaði Skipulagsstofnun umsagnar Heilbrigðisnefndar Norðurlands eystra um matsáætlun vegna landfyllingar og hafnargerðar við Dysnes í Hörgársvit. Matsáætlunin er unnin af Mannviti, dagsett í nóvember 2023 þar kemur fram að til standi að hefja uppbyggingu hafnarsvæðis á Dysnesi í samræmi við skipulag svæðisins.

Undirritaður hefur f.h. Heilbrigðisnefndar Norðurlands eystra farið yfir matsáætlunina og kynnt sér efni hennar. Eftirfarandi athugasemdir og ábendingar eru gerðar:

Í kafla 1.6. kemur fram að sækja þurfi um starfsleyfi til Heilbrigðiseftirlits Norðurlands fyrir rekstri hafnar. Rekstur hafna er ekki háður starfsleyfi heilbrigðisnefnda og því óþarfi að sækja um slíkt leyfi.

Í kafla 2.3.1 er fjallað um neysluvatnsöflun fyrir svæðið og tveir valkostir nefndir til sögunnar Hörgáreyrar og Hofsskarð. Vakin er athygli á því að neysluvatn þarf að taka úr vatnsveitu sem hlotið hefur starfsleyfi heilbrigðisnefndar. Umhverfis vatnsból þarf að skilgreina vatnsverndarsvæði í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.

Í töflu 3.2. kemur fram áætlað heildarefnismagn til landfyllingar eru 1,8 milljónir m³, gert er ráð fyrir að efnistökusvæði verði í sjó í nágrenninu en eitthvað af stórgrýti gæti þurft að flytja á svæðið frá námum á landi. Vakin er athygli á því að efnistaka á landi fellur undir tölulið 2.6. við X viðauka reglugerðar 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit. Efnistakan er því háð starfsleyfi Heilbrigðisnefndar Norðurlands eystra.

Þá er vakin athygli á misræmi texta í kafla 3.3. og í töflu 3 en í upphafi kaflans segir að hugaslegt sé að taka efni úr sjó en í töflunni segir að ráðgert sé að efnisöflun verði í sjó

Annað ekki

Virðingarfyllt

F.h. Heilbrigðisnefndar Norðurlands eystra

**HEILBRIGÐISEFTIRLIT
NORÐURLANDS EYSTRÁ**

Leifur Þorkelsson
heilbrigðisfulltrúi